

Kjak

Annita á Fríðriksmørk

Tolsemi eigur at kúga fremmandahatur

Vit mugu ikki lata fremmandhatur fáa fastatøkur á okkum, sigur løgmaður í løgmansrøðu síni. Tað er gott og hóskandi at nevna hetta í røðuni eftir ræðuleikarnar í Noregi hin 22. juli.

Hetta eigur at minna okkum á, at tolsemi hevur víst seg at verða vørumerkið hjá myndugleikunum í teimum londum, sum í heims- høpi klára seg best fólkaræðisliga, vinnuliga og á vælferðarøkinum. Til samanberingar er manglandi tolsemi dominerandi í teimum londum, sum líða av kvinnukúgan, homofobi, analfabetismu

og einaræði. Hesi virði mugu ongantið sleppa at verða dominerandi á okkara leiðum. Eitt fólk við góðum traditiónum, siðvenjum og heimligum virðum í rygginum og við virðing fyri sær sjálvum hevur eisini styrki at bjóða fjølbroytni vælkomnum.

Styrkin í tolseminum er fyrst og fremst virðingin fyri medmenniskjum. Harafturat eigur tolsemi at siggjast sum partur av teimum fortreytum, sum skulu til, til tess at menna okkum figgjarliga, vinnuliga, og mentanarliga.

Dagfinnur Danbjørg

Dómadagsdálking

Undrist yvir hvønn veg pílurin vendir í grindamálinum.

At útlendingar sikta eftir okkum, tí vit drepa grind, kann ikki góðtakast uttan viðari, tí grindin er og hevur verið partur av okkara tilfeingi alt tað, vit vita um.

At kyksilvurspurningurin er har og má takast í álvara, er einki at yvast í.

Av somu orsök eru tað ikki vit, men havdálkingarkeldurnar, ið eiga fokusið og ákoyringarnar - serliga frá okkum, sum í stóran mun liva av havsins tilfeingi.

Og fokus og ákoyr-

ingarnar á havdálkingarnar eigur at byrja í dag heldur enn í morgin, eisini tí, at mong - við skili fyri havdálking - siga nú bart út, at heldur dálkingin áfram - sum nú - so vil um 50 ár einki livandi finnast í Heimsins høvum.

Tá er ov seint at gráta. Føroyingar kunnu kanska vera við til at venda pílunum rætta vegin í stundini, so mugu-leiki kanska verður at sleppa undan avsporaðum ágangi og dómadagsdálking.

Tað hevði gagnað okkum bæði nú og í framtíðini.

Eyðun Mohr Viderø

Er hetta yvirspæld maktgreði?

Levi Mørk leyp á bláman við hugsanum sínum um "lortamuslimar"!

Var tað umhugsað?

Eg havi varnast henda javnaðarmannin og lisið skrivning hansara, men havi ivast um innihaldið í mongdini av orðum hansara. Spurningurin gjørdist tí: "Hevur hesin persónur so nógv hjartamál, ið ongin

annar er varur við, alla er hann ein einari"?

Tá eg sá viðmerking hansara um syndarligu støðuna í Noregi, so var mín fyrsta hugsan, at hesin persónur ikki hevði fastatøkur á tungu/ella penni sínum.

Fylgjan kom eisini fram eftir umbering hansara: "Eg angri" Hvat?

Nú stendur eftir trupul-

leikin hjá Javnaðarflokkinum!! Maðurin fekk nógvar atkvøður til seinasta býráðsval í Havn umboðandi Javnaðarflokkin.??

Men flokkurin kann ikki seta sína ideologi í vága fyri sovorðna hugsan, "sá, hvad gør vi nu"?

Í tíðindunum í kvøld skilja vit, at leiðslan ber í bøtuflaka, fyri at tryggja sær hesar

atkvøður! Men hvussu nógv skal meni til at ofra sjónligt?

Mong eru higartil vald við lyftum um grønar skógir, men mínar royndir eru, at oftað verða lyfti givin, men hesi eiga ikki at vera størri, enn tú kanst halda!

Tí minst til : "Úrslitini av lyftum tinum verða figgjað av teimum, ið hava valt lyfti tíni"!!

Bjørt Samuelsen

Ljós aftur í tunnismálinum

Landsstýrið brúkti tríggar milliónir uppá at fyrireika eina avtalu við privat felag um at byggja og reka Skálafjarðatunnilin. Uttan at tryggja sær, at felagið yvirhøvur var ført fyri at lyfta uppgávuna.

Landsstýrismaðurin í samferðslumálum er nú vendar aftur til almennan leist, sum líkist nógv honum, eg sum landsstýriskvinna á vári 2008 legði fyri CHE-samgonguna.

Í fjør fekk P/F Skálafjarðatunnilin lógarfestan einkarætt at byggja og reka Skálafjarðatunnilin. Tann, sum ómakar sær at lesa álitid í tingmáli 161/2009 (samtykt í mai 2010) sær skjótt, at tað var ógvuliga ivasamt, hvørt privata felagið fór at megna at gjøgnumføra uppgávuna. Sum áður víst á, varð hesin tunnil privatiseraður við bindi fyri eyguni. Eingin útbjóðing varð gjørd, eingin styrkismeting av privata partafelagnum, eingin vissa fyri at figging var tøk, og ongin visti, hvørjir eigarnir, sum fingi einkarættin, fóru at vera. Tí longu undir nevndarviðgerðini gjørdist greitt, at annar av eigarunum, EIK-grunnurin, neyvan fór at seta eina einastu krónu

í verkætlanina, og tí máttu nýggir eigarar inn. Hóast allar óvissurnar, valdi landsstýrið kortini at nýta minst tríggar milliónir til ráðgeving at fyrireika sáttmálan við privata felagið.

Greitt hevur hinvegin alla tíðina verið, at eitt alment tunnilspartafelag kundi fáa munandi bíligari figging, og at tunnilsverkætlanin lá bæði tryggari og betri í almennum hondum.

Almennir leistur

At byggja tunlar er stórløga. Skálafjarðatunnilin kostar um milliardina. Men, við árligum inntøkum væl omanfyri 100 milliónir, er inntøku-grundarlagið so gott, at hetta er ein forsvarlig iløga, sum hevur øll útlit at bera seg væl. Okkara ætlan var at knýta Sandoyartunnilin og Skálafjarðatunnilin saman til eina verkætlan. Íroknað brúkaragjöld, kundi hendan risastóra útbýgging av infra-kervinum verið gjøgnumførd við at landið nýtti í mesta lagið 500 milliónir krónur til samans yvir 10 ár. Ella minni, um meira varð lagt yvir á brúkaragjöld.

Tað hevði verið sonn vinnvinn-støða. Tí tey, sum skulu

nýta Skálafjarðatunnilin, høvdu ikki goldið eina krónu meira, enn eftir privatu ætlanini. Landið hevði ikki latið frá sær ræðisrættin yvir einum so sentralum parti av okkara samferðslukervi, og tað kundi tá væl verjast, at gjørdur varð undir-sjóvartunnil til øki, har fast vegasamband longu er. Júst tí at eitt yvirskot varð nýtt til útbýgging av samferðslukervinum til gangs fyri allar Føroyar. Og privata felagið hevði sloppið burtúr ætlanini við skinninum á nøsini.

Hetta var og er eftir míni bestu sannføring framvegis besta boðið uppá, hvussu Sandoyartunnilin nakrantíð kann gerast veruleiki.

Eitt tunnilsfelag

Landsstýrismaðurin leggur nú uppskot fram um at lata inntøkurnar frá Vága- og Norðoyartunlunum vera við til at figgja tunlarnar. Tað er greitt, at eitt felag við fleiri inntøkugevandi tunlum er munandi sterkari, og tí varð hesin móguleiki eisini viðgjørdur í 2008. Men, sjálvandi er tað ikki rættvíst at leingja gjaldstíðina og lata – í flestu førum norðoyingar og vágafólk – einsumøll gjalda

hinar undirsjóvartunlarnar. Tí varð mítt tilmæli til CHE-samgonguna at vit funnu eina samhaldsfasta skipan, har øll eru við til at gjalda tann partin av Sandoyartunlinum, sum ikki kundi figgjast av brúkaragjöldum (Skálafjarðatunnilin er 100% sjálvsfiggjandi).

Her eru fleiri móguleikar, sum víst á í løgtingsmáli 187/2010 frá Tjóðveldi í vár, um at seta faknevnd at gera eitt uppskot til figging av framhaldandi útbýgging og viðlíkahaldi av samferðslukervinum. Landsstýrismaðurin skjýtur upp at hækka afturberingina til tey, sum fáa ferðaendurgjald. Men, tað finnast fleiri aðrir móguleikar. Eitt nú at gera felagsgjaldsskipan fyri tunlar og fergur. Ella at marka ávísan part av skrásetingar-, vekt- og umhvørvisgjöldum til útbýggingar, soleiðis, at ein rimilig javnvág verður ímillum, at brúkarin betalur fyri at nýta ávísan partis av samferðslukervinum, og so felagsfigging, har vit øll eru við til at gjalda.